

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Advies 2009/09

**Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de
CARIFORUM-staten en de Europese Gemeenschap**

24 februari 2009

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	1
2. Context	1
3. Inhoud van de Overeenkomst.....	2
4. Bemerkingen aangaande EPA's	3
4.1. Algemeen	3
4.2. Bemerkingen bij de Overeenkomst	4
5. Relevantie voor Vlaanderen	5
6. Conclusie	5

1. Inleiding

Op haar vergadering van 6 februari 2009 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met de Economische Partnerschapsovereenkomst (hierna: “de Overeenkomst”) tussen de CARIFORUM-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Bridgetown op 15 oktober 2008. De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: “de Raad”) ontving op 17 februari 2009 de adviesaanvraag. Na bespreking op zijn vergadering van 24 februari 2009 heeft de Raad het onderhavige advies goedgekeurd.

Sinds 2002 voeren de Europese Gemeenschap (EG) en de landen van Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-landen) intense onderhandelingen om Economische Partnerschapsakkoorden (“*Economic Partnership Agreements*”, hierna: “EPA’s”) te sluiten. Deze akkoorden, die onderhandeld worden in het kader van de Overeenkomst van Cotonou¹, zijn handelsakkoorden die een ontwikkelingsdoel beogen.

De onderhandelingen hebben tot op heden geresulteerd in één volledige Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de EG en de Caraïbische landen en een aantal interim EPA's tussen de EG en landen van andere regionale blokken.

De Raad schetst hieronder eerst de context waarbinnen de Overeenkomst zich situeert. Vervolgens bespreekt hij enkele belangrijke elementen van de Overeenkomst, om in een derde beweging een aantal bemerkingen de revue te laten passeren die bij EPA's kunnen worden gemaakt. Ten slotte bekijkt hij het Vlaamse standpunt, waarna hij tot conclusies komt.

2. Context

De handelsrelaties tussen de EG en de 78 landen van Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-landen) kaderen in een historische reeks verdragen. De samenwerking met deze landen (toen nog niet de ACS-groep) begon in 1957 met het Verdrag van Rome². Dit verdrag voorzag in de creatie van Europese ontwikkelingsfondsen voor hulp aan landen waarmee de EEG³ historische banden had. In 1963 sloot de EEG een associatieovereenkomst met de met deze Gemeenschap

¹ Partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Cotonou op 23 juni 2000, *Publicatieblad L 317*, 15 december 2000, p. 3-353.

² Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, 1957. [<http://eur-lex.europa.eu/nl/treaties/dat/11957E/tif/11957E.html>]

³ De EG was toen nog de Europese Economische Gemeenschap, EEG.

geassocieerde Afrikaanse Staten en Madagaskar te Yaoundé⁴. Deze Yaoundé-I-overeenkomst gaf eenzijdige handelsvoordelen en financiële hulp aan de Afrikaanse ex-kolonies. In 1969 werd deze overeenkomst opgevolgd door het Yaoundé-II-akkoord⁵. De toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de EEG in 1973 leidde tot het sluiten van de verdergaande Lomé-akkoorden⁶. Elke 5 jaar werd dit akkoord vernieuwd, met uitzondering van Lomé-IV, dat 10 jaar geldig was.

Het aflopen van Lomé-IV bood de mogelijkheid voor een diepere hervorming van de EU-ACS-samenwerking. Ondanks bepaalde successen van de akkoorden heerste het gevoel dat het beter kon en dat de samenwerking aangepast moest worden aan de nieuwe geografische situatie met het verdwijnen van de grote Oost-West-machtsblokken.⁷ Dit leidde in 2000 tot het sluiten van de Overeenkomst van Cotonou. Dit akkoord is gericht op een allesomvattend partnerschap gebaseerd op ontwikkelingssamenwerking, economische en handelssamenwerking en politieke samenwerking.⁸ Het vormt, zoals gezegd, ook het kader voor de EPA-onderhandelingen.

De EPA's zijn gebaseerd op een nieuw handelsregime dat afstapt van de eenzijdige handelspreferenties (waarbij de EG de ACS-landen zonder commerciële tegenprestatie toegang verleent tot de EG-markt) in ruil voor wederzijdse, zij het asymmetrische, handelspreferenties. De EG haalt twee redenen aan voor deze verandering. In de eerste plaats waren de handelsvoordelen voor de ACS-landen niet in overeenstemming met de regels van het multilaterale handelssysteem (GATT). In de tweede plaats bleek dat deze handelspreferenties niet hebben verhinderd dat het totale aandeel van de ACS-landen op de Europese markt afnam en dat ze niet hebben geleid tot een wezenlijke verbetering van de economische en sociale ontwikkeling van deze landen. Bovendien zouden zij hen sterk afhankelijk hebben gemaakt van één exportmarkt waarvan de waarde afneemt door de proliferatie aan vrijhandelsakkoorden.

De doelstelling van de EPA's is om de ACS-landen geleidelijk te integreren in de wereldhandel en op die manier bij te dragen tot hun duurzame ontwikkeling en tot armoedebestrijding. Voor de EG en de ACS-landen zijn de EPA's in de eerste plaats bedoeld als instrumenten voor ontwikkeling en moeten ze bijdragen tot het stimuleren van de regionale integratie tussen de ACS-landen, aangezien dit de integratie van deze landen in de wereldeconomie bevordert.

3. Inhoud van de Overeenkomst

De CARIFORUM EPA is een uitgebreid akkoord dat in zijn geheel uit bijna 2000 pagina's bestaat. De Overeenkomst voorziet in een groot aantal verplichtingen die gedurende verschillende overgangperiodes moeten uitgevoerd worden. EPA's zijn asymmetrische akkoorden, dat wil zeggen dat de verplichtingen van de EG en de Caraïben niet even vergaan. Bij de meeste van deze verplichtingen wordt een aanduiding gegeven van de samenwerking tussen de partijen die nodig zal zijn om ze uit te voeren. Maar tegelijk zijn ze ook afdwingbaar via een bilateraal geschillenregelingsmechanisme.

De Overeenkomst beperkt zich niet tot de minimale compatibiliteit met de WTO⁹, maar voegt tal van elementen toe:

- een inleidend hoofdstuk met een herneming van de principes vervat in de Overeenkomst van Cotonou;

⁴ Associatieovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en de met deze Gemeenschap geassocieerde Afrikaanse Staten en Madagaskar, ondertekend te Yaoundé op 20 juli 1963, *Publicatieblad* 93, 11 juni 1964, p. 1431.

⁵ Associatieovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en de met deze Gemeenschap geassocieerde Afrikaanse Staten en Madagaskar, ondertekend te Yaoundé op 29 juli 1969, *Publicatieblad* L 282, 28 december 1970, pp. 2-30.

⁶ ACS-EEG-overeenkomst van Lomé, *Publicatieblad* L 25, 30 januari 1966, p. 2.

⁷ EUROPESE COMMISSIE, *From Lomé I to IV*.

http://ec.europa.eu/development/geographical/cotonou/lomegen/lomeitoiv_en.cfm

⁸ EUROPESE COMMISSIE, *The Cotonou Agreement*.

[\[http://ec.europa.eu/development/geographical/cotonouintro_en.cfm\]](http://ec.europa.eu/development/geographical/cotonouintro_en.cfm)

⁹ GATT, art. XXIV, 4, a, (c); L. BARTELS, "The legal status of the installed EPAs" in *Trade Negotiations Insights*, 7, (2008), 3.

- in het onderdeel over goederen: exportbeperkingen, stand still clause, beschermingsmaatregelen, oorsprongsregels, meest begunstigde natie clause; hoofdstukken over visserij en landbouw, sanitaire en technische normen, voorzieningen over economische en administratieve samenwerking, douane- en handelsbevordering;
- uitgebreide hoofdstukken over de handel in diensten, investeringen en elektronische handel, kapitaalverkeer, concurrentieregels, overheidsaanbestedingen, intellectuele eigendomsrechten en databescherming;
- hoofdstukken over de naleving van internationale sociale en milieunormen;
- een uitgewerkt geschillenregelingsmechanisme;
- de oprichting van gezamenlijke instellingen om de uitvoering van de Overeenkomst te beheren en te begeleiden.

Naast bepalingen over markttoegang en regelgeving bevat de Overeenkomst ook hoofdstukken over ontwikkelingssamenwerking. Er werd ook een Gemeenschappelijke Verklaring betreffende ontwikkelingssamenwerking toegevoegd, die een band legt met de "Hulp voor Handel"-strategie¹⁰ en de financiering in het kader van het Europees Ontwikkelingsfonds.¹¹

Tot de slotbepalingen van de Overeenkomst behoort een herzieningsclausule in artikel 246. Deze is gericht op een mogelijke uitbreiding en verdieping van de verplichtingen en niet op een evaluatie van de impact van de Overeenkomst of een aanpassing van bestaande verplichtingen. Op vraag van Guyana werd er echter nog een Gemeenschappelijke Verklaring aan de Overeenkomst gehecht. Hierin wordt bepaald dat 5 jaar na het in werking treden van de Overeenkomst een allesomvattende evaluatie en eventueel een herziening zal plaatsvinden.¹² Dit was ook één van de vragen van het Europees Parlement.¹³

4. Bemerkingen aangaande EPA's

4.1. Algemeen

EPA's voegen een nieuwe dimensie toe aan het steeds ingewikkelder wordend kluwen van handelsverdragen. Bepaalde landenassociaties waarmee de EG onderhandelt worden geconfronteerd met overlappende economische integratieschema's die vaak andere politieke en economische prioriteiten vooropstellen. Critici menen dat de EPA-onderhandelingsprocessen belangrijke en reeds beperkte middelen afleiden van het regionale integratieproces. In het Caraïbisch gebied gaat deze opmerking wellicht minder op. Maar ook hier moest een bestaande regio, CARICOM¹⁴, omwille van de EPA-onderhandelingen worden uitgebreid met een niet-lid, de Dominicaanse Republiek, om zo CARIFORUM te vormen.¹⁵

Een tweede vaak gemaakte kanttekening bij EPA-onderhandelingen betreft het onevenwicht tussen de onderhandelingspartners. Er doen zich grote verschillen voor inzake welvaart, institutionele capaciteit en economische en politieke macht tussen de EG en de ACS-landen. De ACS-landen zijn sterk afhankelijk van de EG-markt door hun historische banden. Voor de EG daarentegen hebben de ACS-landen slechts een beperkt economisch belang. In 2004 kwam minder dan 2,5% van de EG-

¹⁰ EUROPESE COMMISSIE, *Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Naar een Europese strategie "Hulp voor handel"*, COM(2007)163, 4 april 2007.

¹¹ EUROPESE COMMISSIE, *Update: Interim Economic Partnership Agreements*, 19.12.2007, 5.

[http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2007/november/tradoc_136959.pdf]

¹² Joint Declaration on the signing of the Economic Partnership agreement, *Publicatieblad L 289*, p. 1965.

¹³ COMMISSIE INTERNATIONALE HANDEL, *Ontwerpaanbeveling betreffende het voorstel voor een besluit van de Raad tot sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de Cariforum-staten anderzijds*, Europees Parlement, 19 december 2008, 7.

¹⁴ Caribbean Community: Antigua & Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Dominica, Grenada, Guyana, Haïti, Jamaica, St. Lucia, St. Vincent, St. Kitts & Nevis, Suriname en Trinidad & Tobago. [<http://www.caricom.org>.]

¹⁵ COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *Verslag over de invloed van economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's) op ontwikkelingssamenwerking*, 2008/2170, Europees Parlement, 18 december 2008, 15.

import uit de ACS-landen. Ongeveer 0.3% kwam uit het Caraïbisch gebied.¹⁶ In contrast daarmee staat de afhankelijkheid van de ACS-landen: 29.8% van hun totale export gaat naar de EG en 27.9% van hun import komt uit de EG. Voor het Caraïbisch gebied is dit 20% van de export en 18.1% van de import.¹⁷

Een derde punt betreft verschillende visies op de verhouding tussen vrijmaking van de economie en duurzame ontwikkeling. De EG ziet een directe relatie tussen liberalisering en versterking van het regelgevend kader enerzijds en de komst van investeringen, economische groei en duurzame ontwikkeling anderzijds. De ACS-landen daarentegen benadrukken veel meer de noodzaak om liberalisering en striktere regelgeving te laten voorafgaan en begeleiden door de versterking van de institutionele en productiecapaciteit en door regionale integratie.¹⁸ Zij worden hierin bijgetreden door NGO's en UNCTAD.^{19, 20}

4.2. Bemerkingen bij de Overeenkomst

Volgens de EG zijn EPA's erop gericht om de ACS-economieën te helpen meer competitief te worden, hun export te diversifiëren, investeringen aan te trekken en regionale markten te creëren. Vandaar dat de EG er naar streeft dat EPA's niet louter vrijhandelsakkoorden zijn, maar allesomvattende akkoorden die meer dan enkel de goederenmarkt vrijmaken en bijgevolg een groter potentieel voor ontwikkeling hebben. Tegelijk koppelt de EG er extra hulpbudgetten aan vast.

Die extra hulpbudgetten en begeleidende maatregelen zijn nodig om de ACS-landen te kunnen laten profiteren van de voordelen van de overeenkomsten en om de aanpassingskosten te dekken. De ACS-landen hebben er dan ook voor gepleit om de verhoogde ontwikkelingsmiddelen onderdeel te maken van de EPA-onderhandelingen. Uiteindelijk is een ontwikkelingshoofdstuk opgenomen en bevatten verschillende andere hoofdstukken eveneens bepalingen i.v.m. samenwerking, zij het dat deze geen verplichting inhouden voor de EG; zij geven enkel de richting aan waarin de samenwerking kan gaan. Ook de hoger reeds genoemde Gemeenschappelijke Verklaring, toegevoegd aan de Overeenkomst, handelt over samenwerking. In de Verklaring bevestigt de EG dat extra hulp zal vloeien in het algemene kader van de EG-strategie "Hulp voor Handel"²¹ die in 2007 werd vastgesteld. Bovendien werd de begroting voor het tiende Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) verhoogd.²²

Er woedt nog steeds een controversieel debat over de interpretatie van bepaalde artikelen vervat in de Overeenkomst en hoe die bepalingen best kunnen uitgevoerd worden om bij te dragen tot de doelstellingen. Dit debat sluit aan bij de verschillende visies op de relatie tussen ontwikkeling en liberalisering zoals hoger vermeld (*supra*, 4.1.). Een voorbeeld van een thema in deze discussie is de vraag of de bepalingen in de Overeenkomst over de vrijmaking van de dienstensector meteen in

¹⁶ L. FONTAGNE, D. LABORDE en C. MITARITONNA, *An impact study of the EU-ACP Economic Partnership Agreements (EPA) in the six ACP regions*, CEPII-CIREM, Parijs, 2008, 26.

[http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2008/march/tradoc_138081.pdf]

¹⁷ *Ibid*, 29.

¹⁸ ACP, *Guidelines for the negotiations of Economic Partnership Agreements*, ACP/61/056/02, Brussel, 5 juli 2002. [http://www.acpsec.org/en/epa/negotiation_guidelines.pdf]

¹⁹ UNCTAD, *Trade and development report, 2007: Regional Cooperation for Development*, Genève; SOUTH CENTRE, *Market access for trade in goods in Economic Partnership Agreements (EPAs)*, Genève, 2008; B. GAVIN, *The EU-ACP Economic Partnership Agreements: What Impact on Development?*, Dublin, Trinity college International Institute of Integration Studies (IIIS), 2007; M. Cruz, "Can Free Trade Guarantee Gains from Trade?" in *UNU-WIDER Research Paper*, (2008), 97; H-J CHANG, "Kicking Away the Ladder: "Good Policies" and "Good Institutions" in Historical Perspective" in K.P. Gallagher, (Red.), *Putting Development First: The Implications of Policy Space in the WTO and the International Financial Institutions*, Londen, Zed Books, 2005; OXFAM INTERNATIONAL, *Partnership or Powerplay*, 2008.

²⁰ G. GORIS, "Financiële speculatie is achilleshiel mondiale economie" Interview met Supachai Panitchpakdi, topman UNCTAD" in *MO*, 31.10.2007. [[http://www.mo.be/index.php?id=62&tx_uwnews_pi2\[art_id\]=19452](http://www.mo.be/index.php?id=62&tx_uwnews_pi2[art_id]=19452)]

²¹ RAAD VAN MINISTERS, *Aanneming van een EU-strategie inzake Hulp voor Handel: Verhoging van de steun van de EU voor handelsgerelateerde behoeften in de ontwikkelingslanden*, 13070/07, Brussel, 11 oktober 2007.

²² COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *Verslag over de invloed van economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's) op ontwikkelingssamenwerking*, 2008/2170, Europees Parlement, 18 december 2008, 17.

werking moeten treden dan wel of men moet wachten tot de CARIFORUM-landen een regionaal kader hiervoor hebben uitgewerkt.²³

5. Relevantie voor Vlaanderen

Op 20 maart 2008 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van de Overeenkomst vast. Zowel de bevoegdheden van de federale overheid als die van de gemeenschappen en de gewesten komen hierin aan bod.

De Overeenkomst raakt vooral aan de Vlaamse bevoegdheden inzake economische ontwikkeling, gezondheidszorg en leefmilieu (deel I met betrekking tot duurzame ontwikkeling), interne fiscaliteit, landbouw, visserij, investeringen, vervoer, toerisme, wetenschap en technologie (deel 11 betreffende handel in goederen en diensten). Bovendien houdt Protocol III bij de Overeenkomst een culturele samenwerking in. De federale bevoegdheden in de Overeenkomst betreffen voornamelijk sociale bescherming, voedselveiligheid en intellectuele eigendom.

Tijdens haar vergadering van 19 juli 2007 werkte de Vlaamse Regering een visie op het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de EU uit. In de aangenomen beslissing betuigt de Vlaamse Regering expliciet haar steun voor de versterking van de ontwikkelingsdimensie van de huidige multilaterale en bilaterale vrijhandelsonderhandelingen, met inbegrip van de onderhandelingen betreffende het sluiten van de Economische Partnerschapsakkoorden. Zij steunt o.a. een speciale en gedifferentieerde behandeling en meer gunstige handelsregimes voor ontwikkelingslanden, en verleent steun aan ontwikkelingslanden voor de uitbouw van hun handelscapaciteit door middel van technische samenwerking. De Vlaamse Regering benadrukt ook dat vrijhandelsovereenkomsten primair gericht moeten zijn op ontwikkeling, de uitroeiing van armoede en een rechtvaardige verdeling van de voordelen van globalisering. Zij is ervan overtuigd dat handel gebruikt moet worden als een instrument ten dienste van een economische en sociale ontwikkeling van ontwikkelingslanden. Ze beschouwt handel als een belangrijke hefboom voor het bevorderen van duurzame ontwikkeling en de internationaal erkende normen die met dit concept verbonden zijn. Zij steunt ook de opname in handelsovereenkomsten van een duurzaamheidsclausule betreffende het naleven van de fundamentele arbeidsrechten en internationale milieunormen.²⁴

Het economisch belang van het Caraïbisch gebied voor Vlaanderen is erg klein. De Vlaamse export naar deze landen maakt slechts 0.04% uit van de totale Vlaamse export. De Vlaamse import uit deze landen bedraagt slechts 0.10% van de totale Vlaamse import.²⁵

In landen zoals Guyana en Suriname bestaat interesse voor samenwerking met Vlaanderen. De vorige minister van Buitenlands Beleid heeft reeds enkele projecten voor samenwerking met Suriname opgestart, maar deze hadden betrekking op erfgoedontwikkeling en onderwijs voor inheemse volkeren zonder onmiddellijke relevantie voor het ontwikkelen van het economisch potentieel van deze landen.

6. Conclusie

Het effect van de Overeenkomst op de economische ontwikkeling van de regio is moeilijk in te schatten. Of de Overeenkomst kan bijdragen tot armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling van de regio zal afhangen van de mate waarin (i) de aangegane verbintenissen op het vlak van liberalisering en nieuwe regelgeving nieuwe investeringen zullen aantrekken, consumenten en producenten

²³ COMMISSIE INTERNATIONALE HANDEL, *Ontwerpaanbeveling betreffende het voorstel voor een besluit van de Raad tot sluiting van de economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en de Cariforum-staten anderzijds*, Europees Parlement, 19 december 2008, 7.

²⁴ G. BOURGEOIS en F. MOERMAN, *Nota aan de Vlaamse Regering betreft het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de EU*, VR/2007/2007/DOC.0783, Brussel, 19 juli 2007, 17.

²⁵ Eigen bewerking van cijfers FIT en Instituut voor Nationale Rekeningen; FIT, Vlaamse Handel: januari-juni 2008 [[http://www.flanderstrade.be/site/wwwnl.nsf/vattachments/Nieuwsbrief/\\$File/VlaamseHandel2008a.pdf](http://www.flanderstrade.be/site/wwwnl.nsf/vattachments/Nieuwsbrief/$File/VlaamseHandel2008a.pdf)]; Instituut voor Nationale Rekeningen, www.nbb.be.

toegang zullen geven tot goedkopere en kwaliteitsvollere producten en diensten en een economische dynamiek op gang zullen brengen, (ii) er nog voldoende beleidsruimte gelaten wordt om in te spelen op veranderende omstandigheden, (iii) de opgenomen verplichtingen voldoende aangepast zijn aan de verschillende noden en ontwikkelingsniveaus van de Caraïbische landen en aan hun regionaal integratieproces, (iv) er ownership, politieke wil en middelen zijn om de verplichtingen uit te voeren, (v) de CARIFORUM-landen er in slagen daadwerkelijk gebruik te maken van de bijkomende markttoegang die hen geboden is en (vi) de begeleidende maatregelen om de aanpassingskosten te compenseren correct uitgevoerd worden.

Het succes van de Overeenkomst zal derhalve in grote mate afhangen van de mate en wijze van uitvoering ervan. Het lijkt dan ook aangewezen om deze uitvoering goed te monitoren en indien nodig bij te sturen.

Met het oog op het sluiten van andere partnerschapsovereenkomsten heeft de Overeenkomst een belangrijke precedentwaarde. In die zin kan de Overeenkomst gevolgen hebben voor de andere ACS-regio's. Hoewel de EPA's verschillen toelaten als gevolg van de verschillen tussen de ACS-regio's in economische structuren, ontwikkelingsniveaus en preferenties, heeft de Overeenkomst *de facto* mogelijks een standaard gezet voor de volgende onderhandelingen - en deze standaard ligt hoog.

Hoewel de Overeenkomst al voorlopig wordt toegepast, merkt de Raad op dat de procedure in de Europese instellingen nog niet is afgerond: het Europees Parlement moet zijn instemming nog geven. Er hebben ook nog maar enkele van de Caraïbische landen de Overeenkomst geratificeerd.²⁶

De Raad sluit zich aan bij het ontwerp van decreet houdende instemming met de Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de CARIFORUM-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds. Wel vraagt hij de Vlaamse Regering erover te waken dat de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst bijdraagt tot de doelstellingen van armoedebestrijding en economische en duurzame ontwikkeling. Eveneens herinnert hij de Vlaamse Regering aan haar voornemen vervat in de visienota van 19 juli 2007 over het EU-handelsbeleid, om ontwikkelingslanden te steunen bij de uitbouw van hun handelscapaciteit. De Caraïbische landen hebben in het verleden enkel Vlaamse steun ontvangen door noodhulp via multilaterale organisaties bij natuurrampen. De Vlaamse Regering zou bijkomende steun kunnen bieden voor de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst en volgende EPA's met regio's waartoe mogelijk ook de Vlaamse partnerlanden inzake ontwikkelingssamenwerking behoren. Ze zou volgens de Raad kunnen overwegen om bijvoorbeeld via de bijdrage aan de International Finance Corporation, die beheerd wordt door FIT, extra steun te bieden voor capaciteitsopbouw indien zij de vraag hiertoe stellen.²⁷ Via haar ondersteuning aan de vzw Exchange zou de Vlaamse overheid beschikbare expertise uit Vlaanderen voor ontwikkeling in deze landen ter beschikking kunnen stellen en de ondersteuning van de afzet van producten uit deze landen zou via de importhelpdesk gestimuleerd kunnen worden. Deze steun kan bijdragen tot een goede tenuitvoerlegging van de Overeenkomst. Bovendien is het aangewezen dat Vlaanderen, indien het zijn samenwerking met onder meer Suriname verder wenst uit te bouwen, rekening houdt met dit nieuwe EPA-kader.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Prof. dr. Jan Wouters
Voorzitter

²⁶ Antigua en Barbuda, Dominicaanse Republiek

[<http://www.consilium.europa.eu/applications/Accords/details.asp?cmsid=297&id=2008034&lang=EN&doclang=EN>].

²⁷ <http://www.ifc.org/lac>